

Ставлення вчителів до інклюзивної освіти можна було б сформувати та розвинути в контексті освітньої системи, яка може забезпечити певні умови, щоб мати належну практику у цій галузі. Ці умови стосуються реструктуризації навчальних програм, більшої допомоги вчителів підтримки, більше часу на підготовку навчальних заходів, зменшення кількості учнів в одному класі, створення та розвитку можливостей для інтерактивних партнерських відносин між вчителями, учнями, вчителями підтримки та батьками та так далі. Реформу навчальної програми слід проводити паралельно з належною підготовкою вчителів щодо їх знань щодо інклюзії та її принципів. Труднощі властиві будь-яким змінам або реформам, але необхідно розвивати систему освіти, яка може належним чином реагувати на всі потреби, характеристики та індивідуальні відмінності всіх дітей у школі.

Список використаних джерел

1. Hammond, H., & Ingalls, L. (2003). Teachers Attitudes toward Inclusion: Survey Results from Elementary School Teachers in Three South-western Rural School Districts. *Rural Special Education Quarterly*, 22(2), 24–30.
2. Боднар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен. *Рідна школа*. 2011. №3. С. 10–14.
3. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. К. : «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
4. Софій Н. З., Найда Ю. М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посіб.] за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
5. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я. К., 2004. 200 с.

Тетяна СКРИЛЬНИК

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

Сьогодні дуже серйозно постає проблема забезпечення якості освіти. Першість щодо надання такої освіти посідає Фінляндія, досвід якої є цікавим і важливим для його осмислення. Саме тому, за останні роки неймовірно зріс інтерес багатьох країн саме до фінської системи освіти.

«Фінська школа, як зазначає дослідник О. Ю. Кириєнко, – це своєрідний світовий бренд. Підтверджують це і актуальні статистичні дані. Дві третини випускників вступають до університетів або професійно орієнтованих політехнічних ліцеїв. Понад 50 % населення Фінляндії бере участь у програмах навчання для дорослих. 98 % витрат на освіту всіх рівнів покриває держава. Фінська освітня політика – це результат майже 50-літніх систематичних напрацювань, які створили культуру різноманітності, довіри і поваги серед суспільства» [1, с. 26].

Історія фінських університетів сягає своїм корінням у XVII століття. Виші Фінляндії не тільки досягли, а й постійно підтримують високий рівень якості освіти. Важливо підкреслити, що зміст освіти фінців зорієнтований на формування основних навичок для життя, а не «сухої» теорії. Існує безліч принципів організації навчального процесу у фінських закладах освіти. Навчання відбувається з урахуванням індивідуальних потреб студентів. Також здобувачі освіти користуються широкою самостійністю в побудові навчального плану, виборі дисциплін та відвідуванні лекцій [3]. Навчання у Фінляндії, зокрема вищої освіти, є безкоштовним не лише для самих фінців, а й для громадян ЄС, окрім студентів України. Лекції у вишах країни ведуться фінською та

шведською мовами, але існують програми для іноземних студентів. Більшість з них розраховані на здобуття ступеня магістра в галузі бізнесу та IT-технологій.

На фінському прикладі можна розглянути як забезпечується якісна університетська освіта, завдяки якісному шкільному навчанню. Успіхи шкільного навчання й «соціальна відповідальність» університетів – це прояви загальної логіки розвитку, якій слідує сьогодні фінська модель. Особливе значення має система підготовки вчителів. Реформа підготовки педагогічних кадрів почалася в Фінляндії у 1978 р. Її мета – підвищення професійного рівня вчителів і уніфікація стандартів їх навчання. Відповідно до наказу міністра утворення Фінляндії, до викладання в школах допускаються тільки володарі магістерської міри.

І сьогодні Фінляндія прагне до створення суспільства з високим рівнем освіти. Уряд приділяє велику увагу забезпеченню вищих закладів освіти і наукових центрів усім необхідним. Т. О. Дробишевська розглядає систему надання освітніх послуг у Фінляндії як сектор виробництва знань, що є частиною загальної інноваційної системи країни, адже соціальна модель держави дала змогу створити сектор знань, що забезпечує високу якість освіти на всіх рівнях і підтримує культуру мережевої співпраці, поширення знань та інновацій [2].

У Фінляндії вища освіта представлена двома видами навчальних закладів: університетами (yliopisto) та політехнічними школами (ammattikorkeakoulu), які спеціалізуються на прикладних науках. Університети – це традиційні вищі заклади освіти, у яких наукові дослідження й викладання тісно пов'язані одне з одним. У політехнічних інститутах особлива увага приділяється зв'язкам із трудовою й практичною діяльністю [3]. Головна функція вищих закладів освіти – займатися науковими дослідженнями та на основі них здійснювати навчання. Нижчий навчальний ступінь бакалавра і вищий ступінь магістра можна одержати в університеті, а також потім можна захистити дисертацію на ступінь ліценціата та доктора наук. Також університети є організаторами додаткового навчання (для підвищення кваліфікації) і викладання, відкритого для всього населення.

У Фінляндії існують багатoproфільні університети та спеціалізовані. Програми навчання для одержання диплома затверджуються Міністерством освіти, але рішення про навчальні плани приймаються закладом освіти самостійно. Навчання в інститутах організовано у формі залікових програм на одержання дипломів і ступенів, затверджених міністерством освіти. Починаючи з 1990-х років, політехніки виступають у ролі координатора освітньої політики у Фінляндії і головним фактором регіонального розвитку. Вони були створені з метою підвищення рівня професійної освіти і навчання та узгодження потреб все більш і більш різноманітного студентського прошарку населення. Політехніки були сформовані з так званих «пост-загальноосвітніх» професійних установ, що були модернізовані до рівня вищої освіти після експериментальної фази і суворой зовнішньої оцінки. Фіни досягли повного консенсусу стосовно посилення навчання з технологій, екології та підприємництва, тобто з тих напрямків, які безпосередньо впливають на рівень суспільно-економічного розвитку. Це дає змогу регіональним службам підтримки цілеспрямовано допомогти школам і вчителям застосовувати нові технології у сфері освіти та залучити новітні технології до навчального процесу [7].

Обсяг програми, так як і в університетах, вимірюється в залікових балах, причому він зазвичай включає 40 розрахункових робочих годин. Академічний рік складається приблизно із 40 навчальних балів. Більшість дипломів на присудження ступеня або спеціальності за обсягом навчання складаються зі 140-а або 160-ти балів, що відповідає трьом із половиною або чотирьом навчальним рокам із семестрами повного циклу, передбачається і продовження виконання програми на один рік. Навчальні програми в залік диплома або ступеня складаються з базових курсів, курсів за фахом, факультативних занять, стажування та практики за фахом, написання й захисту

дипломної роботи на ступінь бакалавра. Програми включають також вивчення комунікаційних засобів і мов, тобто рідної мови, другої державної мови й одної або більше іноземних мов. Студенти можуть також проходити курси й за іншими спеціальностями, в інших ВНЗ, у тому числі й за кордоном, за системою «включеного» навчання [4]. Після закінчення інституту випускники здобувають два види звань. Диплом інституту має відповідну назву – «професійний диплом інститутського рівня» із вказівкою найменування основної спеціальності. За обміном студенти можуть приїжджати до Фінляндії в рамках програм обмінів.

Навчання дорослого населення стало у Фінляндії за останні двадцять років важливою складовою політики у сфері освіти. Навчанням дорослих займаються ВНЗ, професійні навчальні заклади, центри професійного навчання дорослих, вищі народні училища та літні університети. Рішення про загальні принципи політики у сфері освіти й законодавства приймаються у Фінляндії парламентом. За виконання цих рішень відповідають Державна рада (тобто уряд), Міністерство освіти і Головне управління освіти. Міністерство освіти є вищим органом країни у сфері освіти, що контролює всі її види і надає державне фінансування [5].

Отже, на прикладі Фінляндії можемо бачити, як підвищення якості підготовки педагогічних кадрів в рамках одного з сегментів університетського сектора (розвиток педагогічних магістратур) впливає в довгостроковій перспективі на інституційну трансформацію всього сектора загалом і підвищення якості вищого утворення за рахунок поліпшення шкільного навчання. Крім того, в Фінляндії, де реалізовується доктрина безперервної освіти, тісна співпраця шкіл і університетів має під собою міцні нормативні основи. Фінський уряд разом з освітянами провели беззаперечно вмілі та вдалі реформи, які в кінцевому результаті забезпечили Фінляндії статус однієї з найуспішніших країн. Освітня політика Фінляндії виразно демонструє, що сильна соціальна орієнтація навчальних закладів має значущі переваги.

Список використаних джерел

1. Ткаченко В. В., Кирієнко О. Ю. Історичний досвід реформування освіти у Фінляндії. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2017. С. 25–29.
2. Drobyshevskaya T. A. The role of sector knowledge in the innovation economy. Vestnik, 2012. 4, 184–189.
3. Education in Finland [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oaj.fi/pls/portal>
4. Finnish National Board of Education. 2007. The Education System in Finland. [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL:<http://www.oph.fi>
5. Innovative Pedagogical Practices in Technology-Enhanced Education – Finnish Perspective. Helsinki, 2005.
6. Ministry Of Education. Education In Finland. Helsinki: Ministry Of Education, 1999. [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL : [http:// www.european-agency.org](http://www.european-agency.org)
7. Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL : <http://www.oecd.org>

Антон КІСІЛЬОВ

КОЛЕГІАЛЬНІСТЬ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ

Перед тим як починати описувати вплив колегіальності в конкретному університеті України слід зазначити чим же є те явище, яке ми будемо досліджувати. Колегіальністю є тип управління, коли управляють будь-яким закладом не одна якась